

A Zsidó Ifjú Dolgozók Otthonának Lakói

Nem vagyok biztos benne, hogy a kép Május 1-jén vagy 9-én készült-e, ami a háború befejeződésének a napja. De legvalószínűbb, hogy augusztus 23-án készült. Büszkén vonultunk fel, tudva, hogy mi is hozzájárulunk az ország újjáépítéséhez. Zsidó Ifjú Dolgozók Otthona, ez van a táblára írva. Miután a családomat szétválasztották, 1945-ben csak én tértem vissza. Marosvásárhelyre kevés zsidó tért vissza. Akkor Marosvásárhelyen volt a szülészeti szanatórium, az át volt alakítva, és ott fogadták a hazaérkező deportáltakat, ahol elláttak ruhával, élelemmel. Egy-két hónapig voltunk ottan, aztán létrejött a deportáltak fiúotthona és a deportáltak leányotthona. Ott aztán egy évig el voltunk látva. Onnan indultunk az életnek: munkába, katonaságba. Miután hazajöttem, a deportáltak fiúotthonában laktam, amit a helyi hitközség tartott fenn. A fiúotthon a nagyállomás mellett volt. Körülbelül 25 fiatalember lakott ott, akik visszatértek, és nem volt máshol, ahol lakjanak. Hosszú hálótermek voltak az otthonban 10-15 ágygal, és volt egy rendes konyha is, ahol ehettünk. Nem kellett fizetnünk az ottilétünkért, mert a zsidó hitközség és a Joint segített minket, és az élelemt is ott adták. Mi örültünk, hogy volt egy hely, ahol az éjszakára lehettünk, ahol ehettünk, és hogy a konyha kóser volt. Mi ebben az otthonban laktunk, ettünk, innen mentünk munkába. Nagyon fontos volt nekünk, hogy zsidók között lehettünk. Különbözőek voltunk: egyesek vallásosak voltak, mások -- mint én is -- nem voltak vallásosak. Abban az időben két zsinagóga működött a városban, az ortodox és a status quo zsinagóga. Tamul-Tórákat szerveztek, és a vallásosak oda mehettek. 1945 előtt Lövy rabbi volt a status quo zsinagóga rabbija, 1945--1947 között az ortodox zsinagógának volt egy fiatal rabbija, de nem emlékszem a nevére, csak arra, hogy a marosvásárhelyi zsidóságról írt egy könyvet. A városban volt egy leányotthon is. Szerveztek nekünk közös programokat, amikor a fiúk találkozhattak a lányokkal. Sokunk tagja lett cionista szervezeteknek, és aztán alijáztak Izraelbe. Mások -- mint én -- inkább az ifjúkommunista szervezetbe álltak be. 1947-ben, a katonai szolgálat után egy olyan közösségbe kerültem, akik az Ifjúmunkás Szövetség tagjai voltak. 1948-ban bezárt az otthon, mert a legtöbben elmentek Izraelbe. Én szerettem egy zsidó leánkát, úgy hívták, Fényes Ilonka. A zsidó leányotthonban volt. Tetszett nekem ott is egy-két lány, de azok mind a módosabb fiúkhoz vagy az egyetemista fiúkhoz irányodtak, én meg egyszerű festő voltam, és nem jött ki a lépés. Ilonka azt

mondta, hogy hozzám jönne, hogyha kimennék vele Palesztinába. De nem volt szándékom kimenni. Ez az egyik, a másik az, hogyha ilyen feltételt köt, akkor az nekem nem felel meg. Úgy éreztem, hogy azokat a jogokat, amik után én vágyok, tehát az egyenlőséget zsidó és nem zsidó között, azt itt megkapom, és a munkához való jogot hasonlóan megkapom.